روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیرمسئول: مهدی گیوه‌کی

یکشنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۱ | ۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۳۲۰ | استان تهران و البرز ۴۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۳۵۰۰ تومان | Sunday - Oct 2, 2022

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

■ روز جهانی فلج مغزی
■ روز جهانی قهوه

واحه

در غم آباد فلک، رخنه بیداری نیست
چشم تا کار کند حلقه دام است اینجا
صائب

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۱:۵۴	غروب آفتاب: ۱۷:۴۷
اذان مغرب: ۱۸:۰۵	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۱۲
اذان صبح (فردا): ۴:۳۷	طلوع خورشید (فردا): ۶:۰۱

پیشخوان

پایان یک ماموریت

کتاب «پایان یک مأموریت» که توسط نشر نیلوفر منتشر شده، سیاسی‌ترین اثر هاینریش بل است. این رمان را حسن نقره‌چی به فارسی برگردانده است.

بل در این رمان، انتقادات تند و شدیدی به نهادهای سیاسی آلمان به‌خصوص حزب کاتولیک‌های لیبرال وارد کرده است. در بیشتر آثار بل، جنگ و تأثیرات جنگ، نقش مهمی در داستان ایفا می‌کنند.

او در ۲۲ سالگی به جبهه‌های جنگ جهانی دوم فرستاده شد و تا پایان جنگ همان جا ماند. در سال‌های پایانی جنگ به اسارت درآمد و مدتی در اردوگاه اسیران جنگی زندگی کرد.

پس از بازگشت به آلمان در آثار اولش تجربیات خود از جنگ را با بیانی احساسی و تلخ نوشت. بعدها خشم و نارضایتی‌اش از جنگ و مسببان آن کنترل شد و در آثارش به تحلیل عواقب جنگ و جوامع پساجنگ پرداخت. این‌گونه شاهکارش، عقاید یک دلقک را خلق کرد که پرفروش‌ترین کتاب اوست. او چند سال بعد از انتشار عقاید یک دلقک، جایزه نوبل ادبیات را دریافت کرد و بعد از دریافت آن قوه نویسندگی‌اش تحلیل رفت. رمان پایان یک مأموریت در ژانر سیاسی روایتی از بررسی جرمی عجیب از وقوع تا محاکمه آن است. بل این رمان را قبل از دریافت جایزه نوبل نوشته بود. او در این داستان با طنز مخصوص خودش، آلمان پس از جنگ جهانی دوم را نقد می‌کند. این رمان شخصیت‌های متفاوتی دارد که نسبت به همه چیز عکس‌العمل‌های دور از انتظار و غیرقابل پیش‌بینی دارند. این رمان داستان سربازی را دنبال می‌کند که به او مأموریت داده شده معاینه فنی ماشینی را انجام دهد.

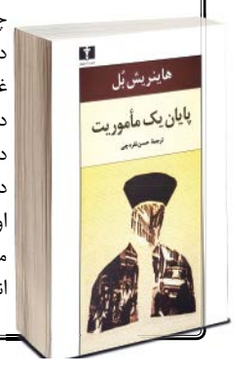

داستان یک جدایی

اثربخشی جلسات مشاوره پیش از طلاق، فقط ۱۷ درصد است

تازه‌ترین آمارهای منتشرشده در رابطه با میزان ازدواج و طلاق در کشور مربوط به آمارهای سه روز پیش سازمان ثبت احوال کشور است، برپایه آمار ثبت احوال کشور ۴۴ هزار و ۱۵۹ مورد طلاق در بهار سال جاری رخ داده که همچنان رقمی قابل تامل است. اما موضوع آسیب طلاق بر خانواده‌های ایرانی اتفاق تازه‌ای نیست آنچه این آمار را به نوعی هشدارآمیز می‌کند وقتی است که بدانیم سیاست‌هایی که قرار بوده از این آسیب پیشگیری کند موثر نبوده است. این گزاره برمبنای بالا بودن آمار طلاق در جامعه مطرح نیست بلکه براساس آمارهای تازه سازمان بهزیستی است که بر ناکارآمدی برخی از این سیاست‌ها دلالت دارد. روز گذشته معاون سازمان بهزیستی کشور به باشگاه خبرنگاران جوان گفته است: «میزان اثربخشی جلسات مشاوره در مورد دادخواست طلاق توافقی بسیار پایین است.»

الزامی شدن مشاوره پیش از سلاق یا الزامی شدن این مشاوره‌ها پیش از ازدواج طرحی بوده که حالا چند سالی است اجرا می‌شود اما آنطور که حالا اعلام شده در پنج سال گذشته در حوزه افرادی که برای طلاق توافقی مراجعه کردند فقط ۱۷ درصد سازش وجود داشته است.

برخی بار چنین وضعیتی را حتی روی دوش مشاوران انداخته‌اند. برای حل مشکلات زناشویی، معمولا مراجعه به مشاور، راهی مناسب برای گره‌گشایی مشکلات و تداوم زندگی مشترک است؛ اما به باور عده‌ای این واقعیت قابل انکار نیست که برخی از مشاوران، گره مشکلات را کورتر می‌کنند و متاسفانه تشویق و توصیه به طلاق در میان روان‌شناسان بسیار گسترده شده است. این درصورتی است که در روان‌شناسی چیزی به نام طلاق توافقی وجود ندارد؛ بلکه باید مسائلی که بین طرفین وجود دارد، تبیین شود. یکی از این افراد اعظم نژادی مدرس دانشگاه و مشاور اجتماعی خانواده است که باور دارد فارغ از دانش در اینحوزه به کمی هم انسانیت احتیاج است.

او می‌گوید: «برای ورود به حرفه روان‌شناسی یا هر حرفه دیگری، ممکن است نظارت‌هایی وجود داشته باشد، اما آنچه از همه مهم‌تر است انسانیت افراد است که تخصص نمی‌تواند دانش باشد چرا که دانش یکسری کلی‌گویی و مسائلی است که باید صیقل خورده تا مسیر را برای مراجعه کننده هموار کند.»

این نوع نگاه به موضوع مشاوره‌های پیش از طلاق و البته تاثیرات احتمالی‌اش در درصد پایین سازش‌ها در میان بدنه مسئولین این حوزه هم دیده می‌شود. به عنوان مثال بهزاد وحیدنیا معاون مشاوره امور شناختی سازمان بهزیستی کشور می‌گوید: «روان‌شناسی باید مبتنی بر امور فرهنگ جامعه باشد و روان‌شناس باید شرایط فرد را برای تصمیم بهتر در نظر بگیرد. اگر روان‌شناس دارای صلاحیت لازم باشد، قطعاً به این موضوع آسیبی نمی‌زند و کمک کننده است. البته ممکن است افرادی باشند که مطابق با شاخص‌های علمی و تخصصی رفتار نکنند. در هر صورت در برنامه‌ریزی‌ها در نظر گرفته می‌شود، افرادی که در این حوزه فعالیت دارند، افراد واجد شرایط و دارای صلاحیت باشند.» مشاوره به هنگام طلاق دیر هنگام است و میزان اثربخشی جلسات مشاوره در مورد دادخواست طلاق توافقی بسیار پایین است. تحقیقات نشان می‌دهد که انجام مشاوره قبل از ازدواج و در زمان انتخاب همسر مطلوب‌تر است و باید وضعیت کارگزاری کشور به سمت خدمات پیشگیرانه حرکت کند که اگر افراد قبل از مشکلات به مهارت مدیریت شرایط مجهز شوند بیشترین کارکرد را خواهند داشت. تاثیر مشاوره‌ها بر وضعیت ماندگاری زندگی زوج‌ها از جایی مهم است که بدانیم بیشترین آمار طلاق‌ها مربوط به سه سال نخست زندگی زوجین است. همین یک فقره آماری نشان می‌دهد که چقدر جای مهارت گفت‌وگو در وضعیت پایداری زندگی زوج‌ها خالی است. وقتی بازه آماری جدایی‌های رخ داده را بیشتر کنیم می‌توان متوجه شد که رتبه بعدی بیشترین رخداد طلاق‌ها در ۵ سال ابتدایی زندگی زوجین است و هر چه زمان ازدواج‌ها افزایش پیدا می‌کند تعداد طلاق‌ها کاهش می‌یابد. بسیاری معتقدند از آنجا که زوج‌ها همدیگر را به خوبی نمی‌شناسند و مراحل ازدواج را طی نمی‌کنند و از سر وابستگی عاطفی با هم ازدواج می‌کنند. همین امر منجر به ازدواج‌های ناخواسته و ناآگاهانه و احساساتی شده و طبیعتا آمار طلاق بالا می‌رود.

حکمت

پیامبر اکرم (ص)

داناترین مردم کسی است که دانش دیگران را به دانش خود بیفزاید.

نهج الفصاحه

نکته روز

قهرمان‌های سینمایی نامیرا

فناوری تازه در سینما بسیاری از بازنشسته‌های سینما را بازمی‌گرداند

استفاده از فناوری‌های نوین در صنعت سینما باعث شده تا بسیاری براین باور باشند که قهرمان‌های هالیوودی نامیرا شده‌اند و فیلم‌های موفق اکشن هرگز به انتهای نمی‌رسد.

بدون تردید در حافظه سینمایی ما نام یک یا دو فیلم اکشن از دوران نوجوانی و جوانی وجود دارد که توانسته لحظات خوشی برای ما وقتی پای جعبه جادو نشسته‌ایم یا به پرده نقره‌ای خیره شده‌ایم ایجاد کند.

احتمالا اولین گزینه‌ای که در ذهن بیشتر ما خودنمایی می‌کند سری فیلم‌های ۰۰۷ است که با توجه به تعداد سالی که اکران شده چندین هنرپیشه معروف را با خود همراه کرد که می‌توان از مشهورترین آنها را شان کانری، پیرس برازنان و دنیل کریگ نام برد.

اما واقعیت امر اینجاست که این‌گونه فیلم‌ها کم نیستند به خصوص فیلم‌هایی که بعضا وقتی موفق می‌شوند و نامشان در ذهن مخاطبان هک می‌شود. گذشت زمان و پیرشدن هنرپیشه یا ابرقهرمان آن باعث می‌شود تا ادامه کار یا میسر نباشد یا اینکه هنگام دیدن سری‌های جدید هیچ خبری از تجارب گذشته نیست که می‌توان به گذشت زمان در چهره مرد عنکبوتی، بتمن، رمبو یا حتی هری پاتر اشاره کرد.

این در حالی است که از ابتدای قرن بیست و یکم و افزایش نفوذ فناوری‌های نوین در صنعت سینمایی رفته رفته نگرانی پیرو غیرقابل استفاده شدن هنرپیشه‌ها به خصوص در فیلم‌های اکشن و مهیج نیز رنگ باخت و تیر خلاص آن با ورود فناوری «دیپ فیک» در هالیوود به روند پیری هنرپیشه‌ها زده شد.

در این زمینه رسانه‌های تخصصی صنعت سینما نوشتند که از اواخر سال ۲۰۱۵ این نوع فناوری رفته رفته جای خود را در صنعت سینما باز کرد و از ابتدای ۲۰۲۰ میلادی عملا موضوع عدم بازنشستگی هنرپیشه‌های فیلم‌های اکشن با افزایش فعالیت شرکت دیپ کیک DEEPCAKE تثبیت شد.

به گفته برخی منتقدان و کارشناسان این نوع فناوری نوین در صنعت سینما با ورود این فرآیند به تولید فیلم‌های هیجان انگیز موضوع تهیه و فروش نسخه دیجیتالی یا همان فیک هنرپیشه‌ها در قراردادهای منعقد شده با شرکت‌ها از سوی هنرپیشه‌ها مطرح و ساخت مجسمه‌های مومی یادبود هنرپیشه‌های متوفی در موزه مادام توسو کم کم اهمیت خود را از دست داد، چون نسخه‌های دیجیتال هنرپیشه‌ها در دنیای صفر و یکی حتی بعضاً بهتر و قوی‌تر از واقعیت آنها تولید شده و در حافظه‌هایی نگهداری می‌شود تا برای ساخت سری فیلم‌های مختلف از آنها استفاده شود.

در این فناوری چهره‌های افراد در فرآیندی شبیه‌سازی می‌شود و با شکلی بسیار نزدیک و دقیق مانند چهره فرد اول می‌شود.

در آخرین اتفاقی که استفاده از این نوع فناوری رقم زده است موضوع احتمال بازگشت مجدد بوریس ویلیس یکی از هنرپیشه‌های اکشن‌کار در فیلم‌های هیجانی مثل «جان سخت» است.

ویلیس که چندی پیش به دلیل ابتلا به یک نوع بیماری خاص در رسانه‌های هنری رسما کناره‌گیری از دنیای هالیوود و صنعت سینما را اعلام کرده بود اکنون با فروش نسخه دیجیتال خود به شرکت دیپ کیک این گمانه زنی را میان علاقه‌مندان به سری فیلم‌های جان سخت تقویت کرده که قرار نیست بوریس ویلیس از دنیای سینما خداحافظی کند و اینجا دیگر جای بازنشسته شدن نیست. این‌گونه نسخه دیجیتال این بازیگر روی چهره افراد دیگر تطبیق داده می‌شود و آنها در واقع به جای بروس ویلیس بازی می‌کنند.

پرسه

چوب حراج به خودروی جیمزباند

جیمزباند و خودرویش! خودرویی که به نوعی به یکی از شخصیت‌های مهم مجموعه فیلم‌های جیمزباند تبدیل شده است. حالا خبر آمده ماشین بدلکاری که توسط دنیل کریگ در فیلم جیمزباند «زمانی برای مردن نیست» رانده شد، در حراجی کریستیز لندن به مناسبت شصتمین سالگرد جیمزباند به مبلغ سه میلیون دلار فروخته شده است. جیمزباند وقتی درگیر مبارزه با موذی‌ترین ابرشرورهای جهان نیست، تلاش می‌کند از زندگی لذت ببرد. یکی از لذایذ ماموریت مخفی که همیشه در فیلم‌های او به تصویر کشیده شده، کلکسیون عظیم ماشین‌های بی‌نظیر او بوده که تماشای آن هر کودکی را به جاسوس شدن علاقه‌مند می‌کند! اگرچه بیشتر آنها فقط برای یک شب‌گردی خاطره‌انگیز مناسب هستند اما تعدادی از آنها امکانات سرشاری دارند که برای فتح یک کشور کوچک کافی به نظر می‌رسد.

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد زیر را اسکن کنید

هر ۶ ماه یک کودتا

کشور بورکینافاسو حالا دارد رکورد تازه‌ای از خود در جهان به جا می‌گذارد؛ چرا که دیروز خبر آمده سربازان مسلح بورکینافاسو با لباس‌های نظامی و ماسک جمعه شب در تلویزیون ملی ظاهر شدند تا سرنگونی رئیس جمهور کشورشان را تایید کنند. این اطلاعیه در پایان روزی اعلام شد که با تیراندازی در نزدیکی یک اردوگاه نظامی در واگادوگو پایتخت بورکینافاسو، انفجار در نزدیکی کاخ ریاست‌جمهوری و قطع برنامه‌های تلویزیون دولتی آغاز شده بود. گزارش‌ها از عزل پاول هنری دامیبا، رهبر نظامی این کشور توسط نیروهای ارتش حکایت دارد. ابراهیم ترائوره، رهبر کودتاچیان شامگاه جمعه اعلام کرد دولت بورکینافاسو منحل شده، قانون اساسی به حالت تعلیق درآمده و مرزهای این کشور بسته شده‌است. این دومین کودتا در بورکینافاسو طی هشت ماه گذشته است و این کشور غرب آفریقا پس از استقلال خود در سال ۱۹۶۰ تاکنون شاهد ۸۰ کودتا بوده‌است.

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد زیر را اسکن کنید

ثبت‌نام در وقت اضافه

تعلل اداره کل اتباع و مهاجران وزارت کشور برای بازشدن سایت و دادن برگه حمایت تحصیلی به کودکان و رویکرد سلیقه‌ای مدارس برای ثبت‌نام این کودکان که هرسال شاهد آن بودیم باعث شد آمار کودکان محروم از تحصیل امسال بیشتر از سال‌های قبل شود. همچنین با این‌که هر سال بیشتر مدارس به دلیل نداشتن جا، از ثبت‌نام کودکان اتباع و مهاجر سرباز می‌زنند، تحصیل کودکان مهاجر همیشه جزو موضوعات چالش‌برانگیز در ایران بوده و در یک سال اخیر این موضوع شدت گرفته‌است. حالا و بعد از مدت‌ها انتظار بالاخره وزارت کشور برای دانش‌آموزان اتباعی که به‌تازگی سرشماری شده‌اند، مجوز ثبت‌نام در مدارس دولتی را صادر کرد. طبق شیوه‌نامه قبلی بیشتر مهاجران بدون مدرک امکان ثبت‌نام در مدارس را نداشتند. با این حال، هنوز هم بسیاری از دانش‌آموزان مهاجر برای ثبت‌نام در مدارس با مشکل روبه‌رو هستند.

برای دیدن این ویدئو کیوآرکد زیر را اسکن کنید

چهارراه

پنجره‌هایی به جهان

نگاهی به برخی مترجمان مشهور ایرانی به مناسبت روز جهانی مترجم

چند روز پیش به گواه تقویم‌های جهانی، روز ترجمه و مترجم نامگذاری شده بود. شاید با جهش تکنولوژی در ذهن ساده‌باور برخی از ما، اهمیت کار مترجم تقلیل پیدا کرده باشد به یک ابزار نرم‌افزاری معمولی، این‌که ترجمه شاید در دهه‌های گذشته نقش مهمی در انعکاس صداهای جهانی به کشورهای مبدا داشته اما حالا با بی‌شمار نرم‌افزارهای اینچنینی این نقش کمرنگ‌تر شده! اما باید بدانیم نه‌تنها این نقش کم نشده، بلکه آن‌طور که بزرگان ادبیات می‌گویند این نقش بیش از پیش اهمیت یافته‌است. نمونه‌اش رفتار اخیر برگزارکنندگان جایزه ادبی و معتبر بوکر که از سال پیش، جوایز خود را به نویسنده‌های منتخب به شکل مساوی بین آنها و مترجمان آن آثار تقسیم کرده‌است. حالا نویسنده‌های برنده صاحب این جایزه، باید در کنار مترجم احتمالی اثر خود بایستند و عکس یادگاری بگیرند! مترجمان ادبیات در ایران هم نقش بالایی در شناساندن نویسندگان مهم ادبیات جهان به ما داشته‌اند، از مهدی سحابی بگیرید که گوستاو فلوبر، مارسل پروست و البته فردینان سلین را با مخاطبان ایرانی آشنا کرد تا گلی ترقی که پای آلن دوباتن را به بازار ادبیات باز کرد. در این میان هرچند اغلب مترجمان کارکشته ایران همچنان مربوط به نسل‌های گذشته هستند اما باز هم هستند مترجمان جوانی که آثار فاخر ادبیات روز جهان را به دوستداران ادبیات هدیه می‌دهند. به بهانه این روز، نگاهی داریم به برخی از مترجمان زبان‌های مختلف که پنجره ادبیات این کشورها را به روی ما گشوده‌اند.

سروش حبیبی

خواندن یک اثر از ادبیات روسیه با یا بدون نام سروش حبیبی، تفاوت‌های آشکاری دارد. این‌که شما یک اثر از این ادبیات را با ترجمه او بخوانید، حتما تفاوت‌های فاحشی دارد تا بدون نام او به عنوان مترجم بخوانید. سروش حبیبی یک پدیده در ترجمه ادبی است و البته دوستداران ادبیات روسیه هم خوشبخت هستند که او ترجمه‌های بسیاری از آثار کلاسیک این ادبیات را در ایران به نشر سپرده‌است. از ابلوموف بگیرید تا داستایوسکی و چخوف. هرچند او به چهار زبان مسلط است و جالب این‌که هر چند ما او را به نام مترجم آثار روسی می‌شناسیم اما این مترجم کسی بوده که رومن گاری، نویسنده فرانسوی را به ادبیات ایران معرفی کرده‌است. او علاوه بر این آثار، کتاب بزرگانی چون هرمان هسه، تولستوی، جان اشتاین بک و اریک مانوئل اشمیت را هم به فارسی ترجمه کرده‌است.

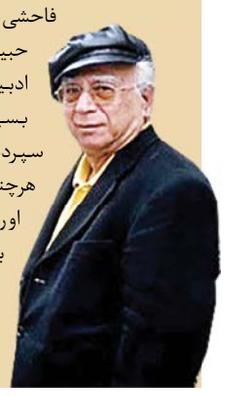

عبدا... کوثری

. نام این مترجم همدانی بدون شک یادآور نویسندگان بزرگی همچون گابریل گارسیا مارکز و بارگاس یوساست. او یکی از پرکارترین و در عین حال خوشنام ترین مترجمان ایرانی است که ترجمه بیش از ۷۰ اثر در زمینه‌های مختلف را در کارنامه دارد. عبدا... کوثری از آن دست مترجمانی است که آوازه و نام آنها برای انتخاب یک کتاب کافی است. حتی در یک نظرسنجی که سال ۱۳۹۷ انجام شد، او به عنوان محبوب‌ترین مترجم بالای ۵۰ سال انتخاب شد. او معتقد است هنگام ترجمه، مترجم باید درون‌مایه مطلب را به کمک زبان مقصد منتقل کند. پس ترجمه کلمه به کلمه را توصیه نمی‌کند؛ با این حال اما اعتقاد دارد مترجم نباید به قلمرو نویسنده وارد شود.

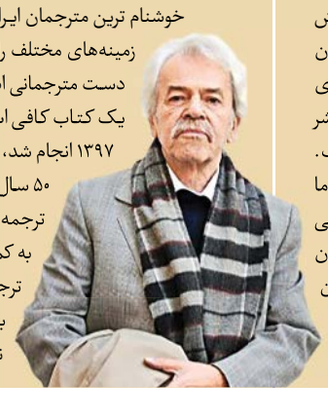

محمود حسینی‌زاد

مثالی میان جماعت نویسنده رایج است که محمود حسینی‌زاد می‌تواند یک‌تنه خلاف آن مثال باشد. آنها معتقدند «مترجمان، نویسندگانی شکست خورده‌اند» و این در حالی است که محمود حسینی‌زاد پس از سال‌ها تجربه با رمان جمع و جور و خواندنی‌اش یعنی « بیست زخم کاری» و البته یک مجموعه داستان خوشخوان خلاف این باور را اثبات کرده‌است. او را باید پنجره ادبیات آلمان بدانیم. فهرست آثار ترجمه او بلندبالاتر از آن است که اینجا قید شود. «تک‌پره‌ای‌ها» و «در جنگل شهر» از برتولت برشت، «گذران روز» (داستان‌های یودیت هرمان، اینگو شولتسه، یولیا فرانک)، «مقبره دار و مرگ» (داستان‌های کافکا، مان، توما، بول، برشت و...)، «قاضی و جلادش»، قول، سوءظن و عدالت همه اثر فریدریش دورنمات، تنها بخشی از کارنامه اوست.

پیمان خاکسار

او شاید مشهورترین مترجم جدید کتابخوان ایرانی باشد. مترجمی که با ترجمه کتاب «عامه‌پسند» بوکفسکی به اهالی ادبیات معرفی شد اما خیلی زود با ترجمه رمان «اتحادیه ابلهان» به شهرت رسید بیشترین دلیل شهرت او به دلیل انتخاب نویسنده‌ای بود که برای اولین بار به ادبیات ایران معرفی می‌شد. همین رویه ادامه پیدا کرد و او سراغ نویسندگانی رفت که اثری در بازار ادبیات ایران نداشته‌اند. دومین اثر او به شهرت او بیشتر افزود، او این بار با ترجمه کتاب «از جزء به کل» استیو تولتز پای این نویسنده را به ادبیات ایران باز کرد. البته در میان کارنامه کوتاه اما پربار این مترجم جوان باید به ترجمه رمان خوشخوان «اصلاحات» از جاناتان فرنزن هم اشاره کنیم.